

Zakład Farmacji Stosowanej. Instytut Analizy i Technologii Farmaceutycznej.
Akademia Medyczna w Lublinie
Kierownik: prof. dr Henryk Nerlo

Anna KOSIOR

**Uwalnianie aminofenazonu z czopków doodbytniczych
z zastosowaniem metody *in vitro***

Освобождение аминифеназона из ректальных суппозиторий с применением
метода *in vitro*

Dissolution of Aminophenazon from Anal Suppositories — Investigated *in vitro*

Badaniami wchłaniania i uwalniania się aminofenazonu z czopków przygotowanych na oleju kakaowym, Witepsolu H-15 i podłożu glicerydowym GT zajmowali się Krówczyński, Bartkiewicz, Nowacki i Świerczek (1). Zadaniem ich było porównanie przebiegu uwalniania i dostępności biologicznej aminofenazonu z zastosowanych podłoży oraz ustalenie zależności pomiędzy badaniami *in vivo* a *in vitro*. Z przebadanych podłoży najodpowiedniejszym dla aminofenazonu okazał się Witepsol H-15.

Zagadnieniem uwalniania się aminofenazonu z czopków zajmowali się również Piasecka i Zakrzewski (2), którzy prowadzili badania wyłącznie za pomocą metody *in vitro*. Jako podłoża czopkowe — oprócz oleju kakaowego i Witepsolu H-15 zastosowali dodatkowo Massupol, Imhausen, masę czopkową SB i glikol polioksyetylenowy 1500. Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono, że aminofenazon uwalnia się najlepiej z podłoża Imhausen.

Celem niniejszej pracy było przebadanie za pomocą metody *in vitro* przebiegu uwalniania się aminofenazonu z różnych czopków przygotowanych na oleju kakaowym.

CZĘŚĆ DOŚWIADCZALNA

Przygotowano 4 serie czopków z aminofenazonem à 0,3 g, co odpowiadało stężeniu tej substancji w czopkach specyfikowych. Aminofenazon wchodzący w skład czopków mikronizowano przez 15-minutowe ucieranie w moździerzu bez środków pomocniczych oraz 10-minutowe rozcieranie z parafiną płynną lub glikolem propylenowym, które dodawano w takich ilościach, aby mikronizowana substancja uległa zwilżeniu. Ponadto aminofenazon rozpuszczano na ciepło w etanolu 95°, po czym

powstały roztwór rozcierano aż do całkowitego wyparowania rozpuszczalnika. Czopki przygotowano przez wytłaczanie w prasie, a jako podłoża użyto oleju kakaowego.

Sporządzone czopki poddano analizie fizykochemicznej, tzn. oznaczono ich ciężar, czas topnienia oraz określono wielkość cząstek i ilość zawartej w nich substancji czynnej. Ciężar oraz czas topnienia czopków oznaczono metodami FP IV (3), jednak oznaczanie czasu topnienia przeprowadzono w buforze o pH 7,6 (skład buforu: 25 cm³ 0,2 M roztworu KH₂PO₄ oraz 21,4 cm³ 0,2 M roztworu NaOH, uzupełnionych do 100 cm³ wodą destylowaną), który używany był również do badania oddawalności aminofenazonu z czopków.

Stopień mikronizacji aminofenazonu w czopkach określono metodą Farmakopei Szwajcarskiej VI (4), a jego zawartość metodą Swinczuka (5). Oznaczając zawartość aminofenazonu czopki wrzucano do erlenmeyerki zawierającej 50 cm³ buforu. Dla wytrawienia aminofenazonu z oleju kakaowego zawartość erlenmeyerki wytrząsano w ciągu kilku minut. Próbkę o objętości 0,1 cm³, pobraną z roztworu uzyskanego po oddzieleniu oleju, uzupełniano do 2 cm³ roztworem buforowym. Następnie dodano do niej 0,5 cm³ 10% roztworu amoniaku, 1 cm³ 5% roztworu fenolu i 1 cm³ 2% roztworu żelazicyjanku potasowego. Otrzymaną mieszaninę dokładnie wstrząsano, po czym dodawano do niej 2 cm³ acetonu, wkraplając go przez ok. 3 min. Całość uzupełniano buforem do objętości 10 cm³.

Ekstynkcję mierzono w fotokolorymetrze Specol, przy długości fali 490 nm. Zawartość substancji czynnej w poszczególnych próbach odczytywano z krzywej wzorcowej dla aminofenazonu rozpuszczonego w buforze. Krzywą tę sporządzono na podstawie wartości ekstynkcji dla steżeń aminofenazonu wynoszących 0,1—1,4 mg.

Badanie uwalniania aminofenazonu z czopków przeprowadzono metodą dializy (6—9) przez błony półprzepuszczalne, takie jak folia celofanowa lub wąż do dializy firmy Kalle (Kal.: 70).

Przy oznaczaniu czasu uwalniania substancji czynnej przeprowadzono po 5 pomiarów dla każdej serii czopków, przy czym dla każdej pobranej frakcji wykonano równoległe po 3 oznaczenia.

Ilość aminofenazonu w każdej frakcji oznaczono metodą podaną przy oznaczaniu zawartości tej substancji w czopkach.

Wyniki analizy fizykochemicznej wykonanych czopków zebrano w tab. 1. Dane dotyczące uwalniania aminofenazonu z poszczególnych serii czopków zestawiono w tab. 2.

Tab. 1. Właściwości fizykochemiczne czopków z aminofenazonem
Physical and chemical properties of suppositories with aminophenazon

Seria	Czopki zawierające:	Ciężar w g	Czas topnienia	Zawartość substancji czynnej w g	Wielkość cząstek substancji czynnej w μm
1.	aminofenazon mikronizowany bez środków pomocniczych	2,03	7'07"	0,298	6,5—60
2.	aminofenazon mikronizowany z parafiną płynną	2,06	7'31"	0,298	20—70
3.	aminofenazon mikronizowany z glikolem propylenowym	2,03	7'40"	0,299	6,5—60
4.	aminofenazon mikronizowany z etanolem 95°	2,02	7'15"	0,300	9—40

Tab. 2. Uwalnianie aminofenazonu z czopków
Dissolution of aminophenazon from the suppositories

Czas uwalniania w min.	Ilość mg aminofenazonu uwolnionego z czopków zawierających substancję czynną mikronizowaną									
	bez środków pomocniczych		z parafiną płynną		z glikolem propylenowym		z etanolem 95°			
	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b
20	1,60	3,75	1,77	2,75	4,00	6,25	5,00	7,75		
40	4,50	6,00	5,50	7,25	12,00	15,75	17,00	22,50		
60	7,20	13,00	11,00	15,00	24,50	27,50	26,00	33,00		
80	16,00	21,00	19,00	24,00	30,00	40,00	32,00	40,00		
100	25,00	31,75	28,00	31,25	44,00	45,50	45,50	45,50		
120	34,00	42,75	43,00	52,50	46,00	55,50	49,00	64,00		
140	49,50	67,50	47,00	65,00	47,50	61,00	52,50	70,00		
160	60,00	78,52	50,00	77,50	49,00	68,75	55,00	77,50		
180	68,00	87,00	52,50	80,00	50,50	75,00	58,00	82,50		
Ilość uwolnionego aminofenazonu w %	22,82	29,19	17,62	26,84	16,89	25,10	19,33	27,50		

Objaśnienia: a — jako błonę półprzepuszczalną użyto folii celofanowej, b — jako błonę półprzepuszczalną użyto węża do dializy.

Explanation: a — cellophane foil was used as a semi-permeable membrane, b — a dialysis tube was used as a semi-permeable membrane.

OMÓWIENIE WYNIKÓW

Stwierdzono, że ciężar, czas topnienia czopków oraz stopień mikronizacji zawartego w nich aminofenazonu były zgodne z wymaganiami FP IV. Zawartość aminofenazonu w czopkach odpowiadała ilości deklarowanej, a otrzymane odchylenia mieściły się w granicach błędu analitycznego.

Na stopień uwalniania aminofenazonu z czopków wywiera wpływ rodzaj zastosowanego do dializy materiału półprzepuszczalnego — w przypadku użycia węża dializacyjnego uzyskano wyższe wyniki w porównaniu z folią celofanową.

Różnice te dla czopków nie zawierających środków pomocniczych wynoszą 6,37%, dla czopków z substancją czynną mikronizowaną z dodatkiem parafiny płynnej — 9,22%, a dla czopków, w których aminofenazon mikronizowano z glikolem propylenowym i etanolem odpowiednio: 8,21% i 8,17%.

Sposób mikronizacji aminofenazonu posiada mniejszy wpływ na stopień jego uwalniania z czopków. Przy zastosowaniu węża dializacyjnego — z czopków z aminofenazonem mikronizowanym bez środków pomocniczych po 3-godzinnej dializie uwolniło się 29,19% substancji czynnej. Dla czopków, w których aminofenazon mikronizowano z parafiną płynną, glikolem propylenowym i etanolem wartości te wynoszą 26,84%, 25,10% oraz 27,50%. W przypadku zastosowania do dializy folii celofanowej uwolniło się z poszczególnych czopków odpowiednio 22,82% oraz 17,62%, 16,89% i 19,33% substancji.

PIŚMIENNICTWO

1. Krówczyński L., Bartkowiec S., Nowacki G., Świerczek J.: *Farm. Pol.* **32**, 99—103, 1976.
2. Pisecka H., Zakrzewski Z.: *Polish Journal of Pharmacology and Pharmacy.* **28**, 199—203, 1976.
3. *Farmakopea Polska IV. T. II, PZWL, Warszawa 1970*, 452—453.
4. *Pharmacopea Helvetica. Editio sexta. Band III, Bern 1971*, 565—566.
5. Swinczuk W. S.: *Farm. Radz.* **21**, 75—77, 1972.
6. Krówczyński L.: *Acta Pol. Pharm.* **20**, 127—140, 1962.
7. Tiencowa A. I., Andrierson A. A., Gładkich S. P., Lebiedienko W. J., Libierman S. F.: *Farmacija* **26**, 5—8, 1977.
8. Tiencowa A. I., Siergiejew W. W., Garbuzowa A. P., Halimow A.: *Farmacija* **26**, 12—15, 1977.
9. Nerlo H., Kosior A.: *Ann. Univ. M. Curie-Skłodowska, Lublin, Sectio D* **33**, 255—259, 1978.

Otrzymano 24 VIII 1978.

РЕЗЮМЕ

Приготовлено ректальные суппозитория с аминафеназоном микронизованным разными методами. Изготовленные суппозитория поддано физико-химическому анализу, а также исследовано степень освобождения из них активного вещества методом диализа.

SUMMARY

Anal suppositories with micronized aminophenazon were prepared according to different methods. The suppositories were subjected to physical and chemical analysis and the degree of active substance dissolution was investigated.

